

PROGRAMMA

mozaiek

"MOZAIEK"

Inhoud:

1. Voorwoord
2. Stappen (opbouw)
3. Uitgewerkte lesopbouw
4. Notatie-formulieren
5. Mozaiek-kaarten in plastic insteekmap.

Mozaïek:

Valt uiteen in 4 deelprogramma's:

- aanbieding
- naam- en vormgeving
- waarnemingsdiscriminatie
- groepswork.

Het principe is steeds:

- door ~~het~~ bij elkaar leggen van vormen, lijnen en vlakken op te bouwen -.

Door het naast- achter- onder en boven elkaar samenvoegen van een aantal vierhoeken en driehoeken (of andere vormen) wordt een totaalbeeld opgebouwd.

Feitelijk kunnen we van mozaïek pas spreken als de afzonderlijke stukjes aansluiten en het vlak helemaal vullen.

Mozaïek als speelleermiddel in relatie tot:

- ontwikkeling van kleur, lijn- en vormgevoel
- verfijning van waarneming, vorminzicht, vormgeheugen, vorm-interpretatievermogen
- spel met verhoudingen
- ruimtelijke relatiebegrippen.

Voorloper uitgaan van logiblocks

1. benoemen	vierkant
	rechthoek
2.	driehoek
	cirkel/rondje

MOZAIEK

1. bekend maken met de mozaiekdoos.
2. bekend maken met de andere vormen en inpakken van de doos.
3. sorteren naar kleur.
4. sorteren naar vormen.
5. sorteren naar kleur zwart/wit.
6. leggen van een eenvoudig motief met behulp van mozaiekkarten.
7. het leggen van mozaïek naast de kaart, alleen met visuele ondersteuning
8. zelf of met tweetallen symmetrisch figuur leggen.
9. 3 kinderen bouwen samen een 3-zijdig symmetrisch figuur.
10. het inleggen van een figuur in een mozaïekkaart waar alleen de omtreklijn is aangegeven. (kaart 1 tot en met 5).
11. het leren samenwerken (vloermozaïek).

STAPPEN.

voorloper "logiblocks"

1. het bekend maken met verschillende vormen (experimenten) van "logiblocks"
2. begrip "logiblocks", inpakken van de doos
3. zelfstandig inpakken van de doos
4. benoemen van vierhoeken
- 4a. benoemen van driehoeken
5. herhaling begrippen vierhoeken/driehoeken en het aanleren van het begrip rechthoek.

Leerdoel: het bekend maken met verschillende vormen, (vrij spelen) experimenteren en het aanleren van de "logiblocks".

Organisatie: klein groepje jongste kleuters of individueel.
De doos wordt op tafel gezet.
De kinderen mogen hiermee gaan spelen.
(Kijk maar eens wat je hiermee kunt doen)
afspraken maken.
op de tafel blijven.

Materiaal: logiblocks

Opmerkingen: leidster helpt inpakken

Observatie:

STAP 2.

Leerdoel: Controleren of de term logiblocks nog bekend is,
en op de goede manier inpakken van de doos.

Organisatie: deelgroepje jongste kleuters of individueel

Materiaal: logiblocks

Opmerkingen: Wie kan er voor mij eens de logiblocks pakken?
Jullie mogen hiermee spelen.
Afspraak harnalen
Helpen inpakken, doordat je op de bodem alvast
de juiste vorm erin legt.
De rest zoeken de kinderen er zelf bij.

STAP 3.

Leerdoel: leren de doos op de juiste manier in te pakken.

Organisatie: deelgroepje, jongste kleuters of individueel

Materiaal: logiblocks

Opmerkingen: De kinderen mogen er vrij mee spelen.
Na afloop vraagt de leidster hoe het was en helpt bewust mee inpakken.
Ze doet het verkeerd voor.
Reacties afwachten
Waarom niet? Niet allemaal even groot?
Allemaal anders
Ze hebben allemaal een naam, daar praten we de volgende keer over.

Observatie:

Leerdoel: het zelfstandig kunnen inpakken van de doos en het aanleren van het begrip - (vierkant)-vierhoek.

Organisatie: deelgroepje, jongste kleuters of individueel.

Materiaal: logiblocks

Opmerkingen: Met de kinderen om een tafel en vragen:
 wijs eens een hoek aan (in het materiaal);
 voel eens met de vinger langs de kantjes, er zit een punt aan.
 Hoeveel punten zitten eraan, hoeveel kanten zijn er?
 Vergelijk vierhoek - driehoek.
 Opdracht: alleen iets leggen met alle vierhoeken.
 Na afloop het resultaat bespreken en de kinderen proberen zelfstandig de doos in te pakken.
 Ondertussen het begrip - vierhoek - en logiblocks nog eens herhalen.

Observatie:

Leerdoel: het herhalen van het begrip -vierhoek- en het aanleren van het begrip driehoek.

Organisatie: deelgroep, jongste kleuters
groepje/ individueel

Materiaal: logiblocks

Opmerkingen: Een vierhoek la-ten plakken
- pak eens een -
Er zitten ook driehoeken in, zou je die aan kunnen wijzen?
Wie pakt er eens één uit?
Waarom denk je dat dit een 3- hoek is:
voelen en tellen.
Kinderen mogen met de driehoeken en vierkanten spelen.

Na afloop bespreken en zelfstandig de doos inpakken.

Observatie:

- Leerdoel: het herhalen van het begrip - driehoek- en -vierhoek- en het aanleren van de rechthoek.
- Organisatie: deelgroep/ individueel
- Materiaal: logiblocks
- Organisatie: de 4 grote vormen plakken in één kleur (zodat de kleur niet afleidt.)
 Wie wijst er eens een vierhoek aan, aan welke zitten nog meer, vierhoeken?
 Zijn ze precies hetzelfde?
 Welke blijven over?
 Controleren of het begrip driehoek bekend is en misschien het begrip cirkel/rondje.
 Dan gaan de cirkel en de driehoek weer in de doos, de 2 overblijvenden gaan we vergelijken.
 Allerlei opmerkingen:
 de één is lang en dun, de één kort en vierkant, breed en smal.
 Overeenkomsten: kleur en dikte, vier hoeken
 wat is er anders?
 Kanten zijn niet even laag, daarom noemen we het een rechthoek.
 De kinderen mogen nog een figuur leggen met vierhoeken en (driehoeken) en rechthoeken.
 Bespreken en kinderen laten opruimen.
- Observatie: contrôleren of de kinderen alle begrippen kennen.
 Is dit zo, mogen ze verder met mozaïek.

Les 1.

Doel: het bekend maken met de mozaïekdoos.

Organisatie: deelgroep

Materiaal: mozaïekdoos

Opmerkingen/
lesverloop De leidster zet een mozaïekdoos op tafel en
vraagt: "wat zien jullie?" "Waar lijkt het op?"
"Wat is anders?"

Opdracht:

elk kind krijgt een vierkant
- wie kan de vierkant groter maken?"
met andere vierhoeken?

Wanneer een kind hiervoor driehoeken gebruikt
is de opdracht ook goed.

De opdracht is alleen (vooral) vierhoek maken.

Na afloop contrôleren en bespreken.

Wie heeft de grootste?

Wie heeft alleen de vierkanten gebruikt?

Samen inpakken.

Observatie:

Les 2.

Doel: herhalen begrip mozaïekdoos.
bekend maken met de andere vormen en het leren inpakken van de doos.

Organisatie: deelgroep/ individueel

Materiaal: mozaïekdoos

Opmerkingen/
lesopbouw

In de bodem van de doos heeft de leidster een plattegrond gelegd.
De doos wordt omgedraaid uitgepakt en de plattegrond wordt besproken.
Afspraak: de plattegrond moet in de doos blijven.

De kinderen mogen vrij spelen met alle vormen.

Na afloop proberen de kinderen zelf de doos in te pakken.
Samen nakijken.

Observatie:

Kleuren mozaïekdoos:

zwart

oranje/geel

wit/rood

geel/groen

blauw/bruin

STAP 3.

Doel: sorteren naar kleur

Organisatie: deelgroep/ individueel

Materiaal: mozaïekdoos en 2 witte tekenblaadjes, op ieder een cirkel.

Opmerkingen/
lesopbouw De kinderen pakken zelf de mozaïekdoos en krijgen de opdracht " leg alle groene stukjes in een cirkel en alle blauwe in de andere cirkel. Maak van elke kleur een figuur in de cirkel. Andere kleur niet gebruiken. Na afloop kleur en figuur bespreken.

Kind pakt zelf de doos weer in.

Observatie:

Doel: sorteren naar vorm

Organisatie: deelgroep/individueel

Materiaal: mozaïekdoos

Opmerkingen/ de kinderen pakken de mozaïekdoos.

lesopbouw

Opdracht:

je mag alleen de driehoeken eruit halen en
daar een figuur van maken.

Na afloop bespreken; hebben ze alle drie-
hoeken herkend?

Samen benoemen = groene (gelijkzijdige)

Kind pakt de doos zelf in.

Observatie:

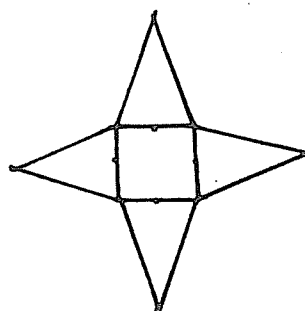
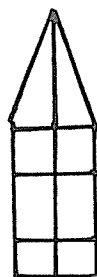
STAP 5.

Doel: sorteren naar kleur
wit en zwart.

Organisatie: deelgroep/ individueel

Materiaal:

Opmerkingen/ vanuit de vorm kaart leggen
lesopbouw

Na afloop bespreken

Observatie:

Doel: leggen van eenvoudig motief m.b.v. mozaïekkaarten.

Organisatie: deelgroep/ individueel

Opmerkingen/
lesopbouw het kind krijgt een mozaïekkaart (no. 1) en moet m.b.v. de doos de kaart op de goede manier opvullen.
Als dit lukt mag kaart 2 gedaan worden, enz. tot kaart no. 5.

Het kind pakt zelfstandig de doos in.

Observatie:

STAP 7.

Doel: het leggen van het mozaïek naast de kaart,
alleen met visuele ondersteuning.

Organisatie: deelgroep of individueel

Opmerkingen/
lesopbouw het kind krijgt kaart 1 en probeert het figuur
naast de kaart te leggen.
Na controle van de groepsleidster mag kaart 2
gemaakt worden, enz. tot en met kaart 5.

Kind pakt zelfstandig de doos in.

Observatie:

Doel: zelf of met 2-tallen symmetrisch figuur laten leggen.

Organisatie: individueel/ 2 tallen

Lesopbouw:

- het kind krijgt een blad papier met in het midden een lijn.
- De leidster legt aan de ene kant van de lijn een vierkant, het kind mag aan de andere kant hetzelfde leggen.
- de leidster legt een driehoek erboven en vraagt aan het kind - wat moet jij nu doen-
- Als het kind de opdracht begrijpt, kan het zelfstandig aan het werk.
(Of met een ander kind).
- Kan horizontaal - vertikaal-.
- Na afloop figuur bespreken.
- Wat is er goed gedaan, wat fout?

Doos inpakken.

Observatie:

- Doel: 3 kinderen bouwen samen een 3-zijdig symetrisch figuur.
- Organisatie: 3 tallen
- Lesopbouw: leidster geeft de kinderen een blad met een 3-hoek erop.
In de volgorde van de klok mag ieder kind een mozaïekstukje tegen de lijn leggen.
De andere volgen.
Bij de tweede ronde mag kind 2 iets toevoegen
nr. 1 en 3 volgen (dan kind 3 - en 1 en 2 daarna)

Doel: het leggen van een figuur in mozaïekkaart
waar alleen de omtreklijn is aangegeven.

Organisatie: individueel/ groepje

Lesopbouw: kaart 1 proberen zelfstandig te maken
lukt dat, steeds verder
lukt het niet, mag het kind nogeens werken
met de lijnenkaart.

Observatie/notatie:

Doos inpakken en opruimen.

Doel: het leren samen te werken
groepswork.

Organisatie: 2 kinderen op de mat.

Materiaal: vloermozaïek

Lesopbouw: kinderen mogen de mozaïekdoos samen halen.
leidster zegt dat niet alle stukjes eruit moeten.
Kinderen mogen vrij experimenteren.
Wanneer de kinderen hier geen behoefte meer aan
hebben, krijgen ze opdracht van de leidster.
In volgende volgorde:
kaarten 1 t/m 5, dan opdracht symmetrische figuren
leggen of op gelegd figuur naplakken met plak-
figuren.
Oudere kleuters kunnen eenvoudige afbeeldingen
natekenen.

Observatie: Hoe is de samenwerking.
taakverdeling, overleg, contact, regels onderling
spanningsboog?